

## **PROJEKT**

**UCHWAŁA Nr XVII/...../2025**

**Rady Gminy Bielsk Podlaski**

**z dnia 30 października 2025 r.**

**w sprawie skargi Koła Gospodyń Wiejskich w Deniskach na działania Sołtysa Sołectwa Deniski**

Na podstawie art. 237 § 1, § 3 i § 4, oraz art. 238 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 572; zm.: Dz. U. z 2025 r. poz. 769) oraz § 26 i § 27 Statutu Sołectwa Deniski przyjętego uchwałą Nr XL/329/2022 Rady Gminy Bielsk Podlaski z dnia 30 sierpnia 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów sołectw w Gminie Bielsk Podlaski (Dz.Urz. Woj. Podl. poz. 3809, zm. z 2022 r. poz. 4277, z 2024 r. poz. 3365 i poz.3976), w związku ze skargą z dnia 23 września 2025 r. złożoną przez członków Koła Gospodyń Wiejskich w Deniskach na działania Sołtysa Sołectwa Deniski, Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. 1. Uznać skargę za zasadną.

2. Wystąpić z wnioskiem do Sołtysa Sołectwa Deniski o zwołanie w terminie do dnia 15 listopada 2025 roku Zebrania Wiejskiego Sołectwa Deniski w celu wyrażenia opinii w przedmiocie udostępnienia Kołu Gospodyń Wiejskich w Deniskach pomieszczeń świetlicy wiejskiej w Deniskach.

3. Uchwała niniejsza w pkt 2 stanowi wniosek Rady Gminy Bielsk Podlaski do Sołtysa Sołectwa Deniski o zwołanie Zebrania Wiejskiego w trybie § 13 ust. 2 pkt 2 lit. b) Statutu Sołectwa Deniski.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Bielsk Podlaski do przekazania niniejszej uchwały Kołu Gospodyń Wiejskich w Deniskach oraz Sołtysowi Sołectwa Deniski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem powzięcia.

### **Uzasadnienie**

W dniu 23 września 2025 r. do Urzędu Gminy Bielsk Podlaski wpłynęła skarga członków Koła Gospodyń Wiejskich w Deniskach na działania Sołtysa Sołectwa Deniski. Zdaniem Skarżących działania Sołtysa naruszają prawa mieszkańców oraz utrudniają działalność statutową KGW. W skardze, Skarżący opisują sytuację, jaka miała miejsce w dniu 21 września 2025 r., kiedy członkowie Koła Gospodyń Wiejskich przybyli na spotkanie zorganizowane w ramach działalności statutowej, jednakże wstęp do świetlicy został uniemożliwiony, ponieważ zamek w drzwiach wejściowych do budynku świetlicy wiejskiej został, na polecenie Sołtysa, wymieniony. W ocenie członków Koła Gospodyń Wiejskich działania Pana Sołtysa:

- naruszają zasadę równego dostępu mieszkańców do obiektów gminnych,
- uniemożliwiają prowadzenie działalności społeczno-kulturalnej Koła Gospodyń Wiejskich,
- godzą w integrację i aktywizację mieszkańców wsi.

Skarga została rozpatrzona przez Komisję Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniach: w dniu 24 września 2025 r. oraz w dniu 23 października 2025 roku. Przewodniczący Rady Gminy

Bielsk Podlaski pismem Or.0004.28.2025.AW z dnia 25 września 2025 r. zwrócił się do Sołtysa Sołectwa Deniski z prośbą o przedstawienie wyjaśnień dotyczących istniejącego sporu w sprawie udostępnienia świetlicy wiejskiej w Deniskach na potrzeby działalności Koła Gospodyń Wiejskich. Do zarzutów opisanych w skardze Pan Sołtys odniósł się na wspólnym posiedzeniu komisji Rady Gminy Bielsk Podlaski w dniu 26 września 2025 r. Dodatkowo w swoim piśmie skierowanym do Przewodniczącego Rady Gminy Bielsk Podlaski, jakie wpłynęło do Urzędu Gminy Bielsk Podlaski w dniu 2 października 2025 r., potwierdził, że wszystkie sprawy związane ze skargą wyjaśnił na wspólnym posiedzeniu Komisji Rady Gminy w dniu 26 września 2025 r., dodając, że do czasu opracowania „Regulaminu korzystania ze świetlicy wiejskiej we wsi Deniski”, zaakceptowaniu go przez wszystkie strony i zatwierdzeniu przez Urząd Gminy Bielsk Podlaski w/w sytuacja nie ulegnie zmianie.

W dniu 21 października 2025 r. do Urzędu Gminy Bielsk Podlaski wpłynęło skierowane do Rady Gminy Bielsk Podlaski podpisane przez członków KGW „Koło Denisek” pismo z dnia 18 października 2025 r., w którym przedstawiono uwagi dotyczące wyjaśnień Sołtysa Sołectwa Deniski opisanych w protokole Nr 8/W/2025 r. ze wspólnego posiedzenia Komisji w dniu 26 września 2025 r., m.in. zawarto sprostowania oraz wyjaśnienie nieścisłości dotyczących powstania i funkcjonowania Koła.

Dodatkowo, Komisji Skarg, Wniosków i Petycji przedłożono stanowisko Zastępcy Wójta Gminy Bielsk Podlaski pełniącego Funkcję Wójta Gminy Bielsk Podlaski, w którym wyjaśniono, że:

- 1) Zgodnie z przepisami ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym jednostkami pomocniczymi gminy wiejskiej są sołectwa. Zgodnie z art. 35 ustawy o samorządzie gminnym organizację i zakres działania jednostki pomocniczej określa rada gminy odrębnym statutem;
- 2) Sołectwo jako organ pomocniczy gminy nie posiada własnego majątku.
- 3) Rada Gminy Bielsk Podlaski w dniu 3 października 1991 r. przyjęła Uchwałę Nr XII/66/91 w sprawie przekazania sołectwom składników mienia gminnego. Zgodnie z załącznikiem Nr 6 tej uchwały Sołectwu Deniski zostały przekazane składniki mienia gminnego, wśród których w punkcie 5. wymieniono: „dz. 575 o pow. 30,00 m<sup>2</sup> – zabudowana – świetlica”;
- 4) Zasady zarządzania mieniem sołeckim wskazane są w przepisie art. 48 ustawy o samorządzie gminnym. Wynika z nich, że jednostka pomocnicza zarządza i korzysta z mienia komunalnego oraz rozporządza dochodami z tego źródła w zakresie określonym w statucie;
- 5) Rozdział 7. Aktualnego Statutu Sołectwa Deniski „Zasady gospodarowania mieniem i gospodarki finansowej” określa:  
„§ 25.1. Sołectwo wykonuje czynności zwykłego zarządu i korzysta z mienia komunalnego przekazanego Sołectwu do korzystania oraz rozporządza dochodami uzyskanymi z tego tytułu. Dochody te powinny być w pierwszej kolejności przeznaczone na utrzymanie mienia przekazanego Sołectwu.

2. Sołectwu mogą być przekazane:

- 1) nieruchomości;
- 2) inne składniki mienia komunalnego.

3. Przekazanie Sołectwu mienia komunalnego do korzystania następuje na podstawie

protokołu przekazania podpisanego przez Wójta oraz Sołtysa.”

- 6) Sołectwo, jako jednostka pomocnicza gminy nie ma osobowości prawnej, a w konsekwencji nie ma również zdolności prawnej i zdolności do czynności prawnej. W związku z tym, w aktualnym orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że z „treści art. 48 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wynika co najwyżej, że organom jednostki pomocniczej mogą być przyznane uprawnienia do podejmowania czynności faktycznych dotyczących mienia komunalnego, ale nie stanowiących czynności prawnych. Mogą one dotyczyć np. utrzymywania porządku, udostępniania, utrzymywania w należyтым stanie składnika mienia komunalnego. Taki zakres czynności wchodzi w skład pojęcia zarządzania i korzystania z mienia w rozumieniu art. 48 ust. 1 tej ustawy” (wyrok NSA z dn. 09.12.2021r., III OSK 3983/21). Należy jednak zaznaczyć, że z dniem 1 stycznia 2026 r. wchodzi zmiana art. 48 ustawy o samorządzie gminnym, polegająca na dodaniu ust. 1b, zgodnie z którym, „Wójt może upoważnić przewodniczącego organu wykonawczego jednostki pomocniczej do zawierania umów związanych z określonym w statucie zarządzaniem i korzystaniem z mienia komunalnego.”;
- 7) Z art. 48 ust. 2 ustawy o samorządzie gminy wynika również, że rada gminy nie może uszczuplić dotychczasowych praw sołectw do korzystania z mienia bez zgody zebrania wiejskiego. Przepis ten nie precyzuje o jakich prawach sołectwa mowa w tym przepisie. Przyjmuje się, że przepis ten dotyczy sytuacji, w której dane sołectwo istniało przed dniem 27 maja 1990r. ( tj, dniem wejście w życie ustawy o samorządzie gminnym) i przysługiwało mu pewne prawo do określonego mienia, np. do nieruchomości na której znajduje się świetlica wiejska.
- 8) Koło Gospodyń Wiejskich „Koło Denisek” w Deniskach jest podmiotem posiadającym osobowość prawną i nie jest jednostką organizacyjną Gminy Bielsk Podlaski. Pomimo tego, że członkami tego koła są mieszkańcy wsi Deniski, udostępnienie mu pomieszczeń świetlicy wiejskiej na prowadzenie statutowej działalności koła, w tym również w zakresie działalności na rzecz społeczności lokalnej, oznacza udostępnienie jej podmiotowi trzeciemu;
- 9) Organem uchwałodawczym w sołectwie jest zebranie wiejskie, organem wykonawczym jest sołtys, którego działalność wspomaga rada sołecka. Sołtys i członkowie rady sołeckiej odpowiedzialni są przed zebraniem wiejskim.

W oparciu o przedłożone Komisji Skarg, Wniosków i Petycji dokumenty oraz po wysłuchaniu stanowiska przedstawicieli KGW w Deniskach w odniesieniu do prowadzonego postępowania w sprawie złożonej skargi, Komisja Skarg, Wniosków i Petycji na posiedzeniu w dniu 23 października 2025 r., zajęła stanowisko, że należy zobowiązać Sołtysa Sołectwa Deniski do zwołania Zebrania Wiejskiego Sołectwa Deniski w celu podjęcia decyzji dotyczącej możliwości korzystania z pomieszczeń świetlicy wiejskiej przez Koło Gospodyń Wiejskich w Deniskach. Wskazano również na potrzebę przyjęcia regulaminu korzystania ze świetlicy.

Rada Gminy po zapoznaniu się z treścią skargi oraz opinii Komisji Skarg, Wniosków i Petycji stwierdza, co następuje:

Zgodnie z § 14 pkt 5 statutu sołectwa Deniski do zadań sołtysa należy wykonywanie czynności zwykłego zarządu nad mieniem komunalnym przekazanym sołectwu. W rozumieniu art. 48 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym wykonywanie tych czynności oznacza jedynie wykonywanie czynności faktycznych dotyczących przekazanego mienia, bez prawa do wykonywania czynności prawnych. Sołtys Denisek nie ma zatem uprawnienia do zawierania

umów bez osobnego upoważnienia przez Wójta Gminy Bielsk Podlaski, a takie upoważnienie w rozpoznawanej sprawie nie zostało udzielone. W sytuacji, gdy sołtys wsi Deniski nie wyraża zgody na udostępnienie pomieszczeń świetlicy wiejskiej we wsi Deniski Kołu Gospodyń Wiejskich w Deniskach, nie jest zasadnym wyrażanie takiej zgody i zawieranie stosownej umowy przez Wójta Gminy Bielsk Podlaski bez zasięgnięcia opinii Zebrania Wiejskiego Sołectwa Deniski. Do kompetencji tego zebrania należy bowiem opiniowanie spraw istotnych dla sołectwa (§ 14 pkt 2 statutu Sołectwa Deniski). Taką sprawą jest niewątpliwie udostępnienie tej świetlicy Kołu Gospodyń Wiejskich w Deniskach, tym bardziej, że w rachubę nie wchodzi udostępnienie jednorazowe, ale na czas nieokreślony. Uwzględnić przy tym należy, że członkami Koła Gospodyń Wiejskich w Deniskach są mieszkańcy tego sołectwa, którzy w ramach tego Koła prowadzą szeroko rozumianą działalność na rzecz społeczności lokalnej, w tym przede wszystkim na rzecz wszystkich mieszkańców Sołectwa Deniski, nie tylko zrzeszonych w tym Kole. Z drugiej strony, udostępnienie tej świetlicy Kołu będzie miało wpływ na ograniczenie, przynajmniej w określonym stopniu, zakresu korzystania ze świetlicy przez mieszkańców sołectwa Deniski nie będących członkami tego Koła.

W zaistniałej sytuacji skargę Koła Gospodyń Wiejskich na odmowę sołtysa udostępnienia temu Kołu świetlicy wiejskiej w Deniskach należy uznać za zasadną z tego względu, że nie zasięgnął on opinii Zebrania Wiejskiego sołectwa Deniski w istotnej dla mieszkańców sołectwa sprawie, a mianowicie w przedmiocie udostępnienia tej świetlicy Kołu Gospodyń Wiejskich w Deniskach, pomimo że za udostępnieniem tej świetlicy opowiada się co najmniej znaczna część mieszkańców sołectwa Deniski, będących członkami tego Koła.

Wobec braku inicjatywy Sołtysa w zwołaniu Zebrania Wiejskiego zasadnym było również skorzystanie przez Radę Gminy Bielsk Podlaski ze swego uprawnienia przewidzianego w § 13 ust. 2 pkt 2 lit. b) Statutu Sołectwa i wystąpienie z wnioskiem do Sołtysa Sołectwa Deniski o zwołanie Zebrania Wiejskiego w celu wyrażenia opinii dotyczących udostępnienia Kołu Gospodyń Wiejskich w Deniskach pomieszczeń świetlicy wiejskiej na potrzeby prowadzonej działalności.